

ENTREVISTA

Francesc Sanuy, responsable de la presència catalana a l'Expo 92

“A Catalunya no s'ha valorat prou l'Expo 92”

Francesc Sanuy anuncia en aquesta entrevista que, a finals d'any, deixarà d'encarregar-se de la presència catalana a l'Expo 92.

Francesc Sanuy viu entre Madrid i Barcelona. Té un càrrec especial, fet a mida, per les seves qualitats d'home de món. Es com una mena d'ambaixador català a Madrid. Ell, però, prefereix dir que fa de *walkie-talkie*.

Fill de botiguier, estudià al Liceu Francès. A la Universitat estudià dret. Expedientat per haver participat en actes de protesta contra el franquisme, aconseguí una beca del govern italià per estudiar a Torí. Una altra beca, la Fulbright, li facilità un mestre als Estats Units. Després passa un any a Ginebra, treballant com a traductor per a l'ONU, on té l'oportunitat de conèixer Eugeni Xamar.

Al cap de poc temps torna a Barcelona, on comença la seva carrera ascendent dins la Fira de Barcelona. És justament durant la seva estada que la Fira de Barcelona que arriba a les seves cotes més altes, sobretot per l'impuls que dona a Construmat i a Alimentària. La competència espanyola el fitxa i se l'emporta a Madrid, a l'IFEMA, on transforma radicalment la fira de la capital d'Espanya.

Jordi Pujol el recupera i el nomena conseller de Comerç i Turisme. Francesc Sanuy, que sempre s'ha definit com socialdemòcrata, havia tingut fins aquell moment un passat polític de jove anti-franquista, que havia optat per la línia socialista de Pallach. Ser conseller de la Generalitat no el fa militar a Convergència.

Conseller actiu i polèmic, sobretot per la Llei de rebaixes, que el va enfrontar amb els grans magatzems, ha estat un dels pocs polítics que ha dimitit. Sanuy va presentar la seva dimissió a Pujol a finals de l'any 1985 per la impossibilitat de portar a terme la política turística necessària per al país per no tenir una dotació pressupostària suficient.

Curiosament Sanuy acabà amb la seva mitologia d'home independent afiliant-se a Convergència l'estiu del 86.

Francesc Sanuy, després, ha continuat col·laborant amb la Generalitat en diferents funcions. Va ser comissari de les celebracions organitzades amb motiu del Mil·lenari de Catalunya. Actualment compagina el seu càrrec de delegat de la Generalitat a Madrid amb el de comissari general de Catalunya a l'Exposició Universal de Sevilla de 1992.

—*¿Per què el van nomenar comissari de Catalunya a l'Expo 92?*

—Aquest no ha estat mai un càrrec, sinó un encàrrec. Suposo que m'ho van encomanar pel meu passat professional.

molt vinculat a càrrecs de fires internacionals. En la dècada dels setanta Barcelona era la nau capitana, es feien fires molt grans i importants. En aquella època vaig fer de pare o mare de Construmat i de llevadora d'Alimentària. Després vaig anar a la Fira de Madrid on es

CARME PUERTOLAS

"La presència de Catalunya a l'Expo 92 no tindrà res de cofoisme, ni de complaença"

feien fires típiques del règim anterior. Hi vaig començar del no res.

Com a delegat a Madrid, podia dedicar un temps parcial programant la presència de Catalunya a l'Expo. Vaig dir que sí, perquè si abans omplia superfícies de 250.000m², omplir-ne 2.000 era una cosa assequible. Això sí, vaig acceptar l'encàrrec de portar a terme l'execució i planificació del pavelló però vaig deixar clar que només me n'ocuparia de la primera fase.

CARME PUERTOLAS

"El 31 de desembre em toca fer allò que fan les planxadores, entregar la feina"

—*¿Està dient que està a punt de plegar de l'Expo?*

—Sí. És un cas com els del Cap Canaveral. Quan surt un coet es veu molt clar com puja, com agafa l'embranchida. El motor propulsor, encarregat de portar-lo fora de l'atmosfera, queda fora de joc un

cop realitzada aquesta funció. Després cau a la costa de Florida i fa una gran esquitxada.

—*¿O sigui, que vostè està a punt de caure?*

—Però no a Florida, sinó a l'escullera del port de Barcelona. A partir de final d'any serà un altre equip qui pilotarà la nau amb un impuls renovat. L'any que ve l'Expo funcionarà tots els dies i per tant serà una feina de plena dedicació. El 31 de desembre em toca fer allò que fan les planxadores, entregar la feina. Totes les tasques de programar, projectar i distribuir les diferents responsabilitats es pot dir que estan enllestides.

—*¿Està satisfet de com deixa la feina enllestida?*

—Sí. Hi ha hagut situacions excepcionals. Sobretot, voldria traure'm el barret davant un home, Francesc Ventura, que va fer possible agilitar el projecte en la seva fase inicial. Com que la decisió de participar-hi va tardar a prendre's, durant la primera fase es va haver de fer un esforç important. Els vuit equips seleccionats per a concursar en el projecte van haver de treballar tot l'agost. Gràcies a això es va poder encarregar el projecte al novembre a Pere Llimona Torres i Xavier Ruiz Vallès, i es van poder cobrir aigües en 10 mesos. Tothom va fer un esforç important, des dels arquitectes a la constructora.

Un altre motiu de satisfacció ha estat que s'ha recuperat el temps perdut sense passar-nos ni un cèntim del pressupost, tot i que els preus a Sevilla s'han disparat d'una manera increïble. També estic molt content de l'edifici.

—*¿Com serà el pavelló?*

—Trobar la singularitat externa era molt difícil perquè tots els pavellons de les 17 autonomies estaran un al costat dels altres. Per aquesta raó vam optar per esmerçar tots els esforços a donar-li una singularitat interior. L'edifici em recorda molt la sensació que tens quan visites el Guggenheim de Nova York, un edifici que no pots oblidar mai.

—*¿Com ha anat la relació amb el govern central?*

—Tot ha transcorregut amb harmonia. No he tingut cap conflicte. Hi ha hagut coses sorprenents. Per exemple, hi ha una estructuració piramidal pròpia d'altres temps.

Jo estic totalment en desacord amb la interpretació que es fa dels nivells d'administració. Massa sovint es diu que hi ha tres nivells administració: l'estatal, l'autonòmic i el local. Això no és cert.

L'autonòmic forma part de l'estat. A l'Expo aquesta confusió ha estat total. Nosaltres ens vam trobar que a l'hora de demanar com a Generalitat, i per tant com estat, que no ens cobressin l'IVA en les obres del pavelló. Doncs aquest tràmit el vam haver de fer a través de la Societat Estatal Expo 92, quan en realitat hauríem hagut de fer la gestió directament amb el ministeri corresponent.

Però, com et deia, tot ha funcionat i les petites disfuncions han estat d'estil, un estil més propi de l'època de la Feria de Campo. El llenguatge que s'utilitza és d'una altra època. Per exemple, ens deien que havíem d'utilitzar l'"atuendo regional".

—¿I ho faran?

—Nosaltres anirem d'europeus. No farem concessions a l'antropologia.

—¿Per què Catalunya participa en l'Expo 92?

—Era un compromís d'estat i el president de la Generalitat s'hi sentia plenament solidari. És com posar de llarg l'Espanya democràtica. A més, és un instrument de projecció internacional de primera fila. Una vegada que venia a casa la gran exposició mundial, no es podia desapropiar.

No sé si es complirà la xifra de visitants prevista, que és de 250.000 persones per dia, però encara que no sigui així, l'afluència de visitants serà la més gran que mai ha tingut Espanya.

A Catalunya s'està tan prop dels Jocs Olímpics del 92 que no s'ha valorat prou l'Expo 92

—¿Quines seran les grans línies de l'exposició?

—A Sevilla, s'hi podia anar de moltes maneres. És una obra colossal. Pensa que aquesta ciutat, amb tota la seva història, només tenia dos ponts i ara en un sol esdeveniment en tindrà nou. La inversió és impressionant, l'Expo 92 ha tingut un cost enorme i el govern central s'hi ha abocat totalment. El president Pujol, l'única vegada que va visitar les obres, recordo que va dir "estoy anonadado". Catalunya no podia competir per la via del colossalisme. Fer-ho hauria estat un error.

—¿Aleshores, quina és la via que han triat?

—Nosaltres hem optat per presentar un país de qualitat. Hi havia una austeritat necessària.

—*Quan es fa una exposició d'aquesta mena, necessàriament s'ha de tenir una visió optimista del país. ¿Això li ha estat difícil?*

—Evidentment, el lloc per explicar els problemes és el Parlament. Però, dit això, en la presència de Catalunya a l'Expo 92 no hi haurà res de cofoisme, ni d'autocomplaença, ni tampoc res de tartanesc. Som conscients que a l'Expo 92 hi haurà el bo i millor del món.

Per això nosaltres no farem cap concessió a l'antropologia. De moment els nostres mètodes estan generant imitació. Nosaltres vam dir que portaríem les arts plàstiques, restauració... i molts ens estant imitan. Això vol dir que la línia que hem triat és vàlida.

'Walkie-talkie'

En algún moment es va dir que tenia les coses difícils, que la seva capacitat liberal incomodava sectors convergents. La seva capacitat diplomàtica, però, sembla capaç de superar-ho tot. Ara deixarà la seva feina de l'Expo 92. Les tempestes ja han passat. Mentrestant Sanuy continuarà pilotant la nau del govern català a Madrid. Tenint en compte les seves habilitats negociadores no seria estrany que algun dia Pujol es trobés sense walkie-talkie.

—¿Podria explicar una mica més quins seran els continguts del que hi haurà dins el pavelló català de l'Expo 92?

—Nosaltres amb les arts plàstiques presentarem un catàleg, que difícilment cap altre país pot ensenyar, perquè en aquest tema som primera potència mundial. Els artistes que es podran veure al pavelló català són un total de 25, entre ells cal destacar la presència de Tàpies i Clavé.

També hi haurà una mostra de 26 restaurants. Obrirem amb el Via Veneto i tancarem amb l'Hispania.

—¿Sembla que també s'ha previst la presència del món empresarial d'una manera bastant preferent?

—Mentre a Múrcia presenten el submarí de Peral nosaltres no exposarem el d'en Montuïrol. Hem escollit un camí diferent per presentar el nostre país.

A nosaltres ens interessa explicar que

Catalunya des de l'inici de la industrialització, fins ara, està en la primera línia pel que fa a la utilització de les tecnologies més avançades. Per aquesta raó al pavelló català de l'Expo 92 hi estaran presents 25 empreses de tradició catalanes i 25 de multinacionals establertes a Catalunya. Hi ha un cas curiós en aquesta direcció de ressaltar la imatge de Catalunya com a centre industrial i és que, si les coses no canvien, la multinacional Philips celebrarà el seu centenari en el marc de l'exposició al pavelló català, en comptes de fer-ho a l'holandès com en un principi seria lògic.

—¿Quin ha estat el principal repte d'aquesta nau que aviat deixarà de pilotar?

—Un dels grans reptes ha estat explicar que aquest país té un idioma diferent. Al final vam decidir explicar-ho a través d'una exposició sobre llibres antics. D'aquesta manera explicàvem la nostra identitat i també la gran capacitat editorial de Catalunya.

—¿Un cop acabada l'Expo 92, què se'n farà del pavelló?

—Inicialment s'havia pensat de traslladar-lo, però el cost d'això seria tan alt que aquesta idea està quasi descartada. Ara estem estudiant les diferents possibilitats d'utilitzar l'edifici des de Sevilla mateix. De totes mane-

res totes les portes estan obertes per tal de poder traure el rendiment més alt a aquesta inversió. No serà difícil trobar-li una funció a aquest edifici.

—¿Li ha anat ve la seva fama de conciliador i bon negociador per portar a terme aquest encàrrec?

—De conciliador se'n ve de mena, jo sempre ho he estat. Si de cas no se n'aprén, sempre es va adquirint. Madrid dona facilitat per tenir contactes.

—A l'Expo 92 hi ha hagut problemes i inclús escàndols de tota mena, en canvi vostè en dona una imatge força optimista.

—Tothom coneix els problemes que hi ha hagut. No són cap secret. Però, les grans operacions al final no poden tenir conflictes. Això funcionarà. Tothom treballa per l'èxit. Nosaltres hi participarem amb tota la lleialtat.

Assumpció Maresma